

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE

1. KEMIKAALIN JA SEN VALMISTAJAN, MAAHANTUOJAN TAI MUUN TOIMINNANHARJOITTAJAN TUNNISTUSTIEDOT

1.1 Kemikaalin tunnistustiedot

Kauppanimi
YLEISTINNERI

1.2 Kemikaalin käyttötarkoitus

1.2.1 Käyttötarkoitus sanallisesti ilmoitettuna

Liuotin

1.3 Valmistajan, maahantuojaan tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot

1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja

Aspokem Oy

1.3.2 Yhteystiedot

Katuosoite	Lautatarhankatu 8 B
Postinumero ja -toimipaikka	00580 Helsinki
Postiosoite	PL 66
Postinumero ja -toimipaikka	00581 Helsinki
Puhelin	09-75951
Telefax	09-7595270
Y-tunnus	0987137-1

1.4 Hätäpuhelinnumero

1.4.1 Numero, nimi ja osoite

09-471 977

Myrkytystietokeskus
Haartmaninkatu 4, 00029 HUS

2. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

2.1 Vaaraa aiheuttavat aineosat

2.1.1 CAS-numero tai muu koodi	2.1.2 Aineosan nimi	2.1.3 Pitoisuus	2.1.4 Varoitusmerkki, R-lausekkeet ja muut tiedot aineosasta
108-88-3	Tolueeni	~60 %	F; R11; Repr.Cat.3; R63; Xn; R48/20; R65; Xi; R38; R67
67-64-1	Asetoni	~25 %	F; R11; Xi; R36; R66; R67
123-86-4	n-Butyyliasettaatti	~15 %	R10; R66; R67

3. VAARALLISTEN OMINAISUUKSIEN KUVAUS

Tuote on luokiteltu helposti syttyväksi ja haitalliseksi (kts. kohta 15). Helposti syttyvää. Ärsyttää silmiä ja ihoa. Terveydelle haitallista: pitkäaikainen altistus voi aiheuttaa vakavaa haittaa terveydelle hengitettynä. Voi olla vaarallista sikiölle. Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä. Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

4. ENSIAPUOHJEET

4.2 Hengitys

Henkilö viedään heti raittiiseen ilmaan käyttäen sopivaa hengityksensuojainta. Annetaan tekohengitystä, mikäli henkilö ei hengitä. Henkilö pidetään levossa ja hänet viedään heti lääkäriin.

4.3 Iho

Iho pestään välittömästi runsaalla vedellä ja saippualla. Likaantunut vaatetus ja kengät riisutaan ihoa pestessä. Mennään lääkäriin, mikäli ärsytys jatkuu.

4.4 Roiskeet silmiin

Silmät huuhdellaan välittömästi runsaalla vedellä ja huuhtelua jatketaan ainakin 15 minuutin ajan. Mennään lääkäriin.

4.5 Nieleminen

Henkilöä ei saa oksennuttaa - Aspiraatiovaara. Henkilö pidetään levossa ja hänet viedään heti sairaalaan.

5. OHJEET TULIPALON VARALTA

5.1 Sopivat sammutusaineet

Sammuta vaahdolla tai jauheella tai anna palaa kontrolloiduissa olosuhteissa. Yritä peittää vuodot sammutusvaahdolla.

5.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Ei saa suihkuttaa vettä suoraan säiliöön ylikiehumisvaaran vuoksi.

5.3 Erityiset altistumisvaarat tulipalossa

Tulipalossa voi muodostua hiilimonoksidia ja hiilidioksidia, hiilivetyjä, aldehydejä jne.

5.4 Erityiset suojaimet tulipaloa varten

Paineilmahengityslaitte ja suojavaatetus.

5.5 Muita ohjeita

Jäähdytä tulelle alttiita pintoja ja suojaa henkilökuntaa vesisuihkuin. Vesisumua voidaan käyttää suojaamaan henkilöitä, jotka yrittävät sulkea vuodon, ja hajottamaan syttymättömästä tuotteesta vapautuvia höyryjä. Tuote on helposti syttyvää. Höyryt ovat värittömiä, ilmaa raskaampia ja leviävät pitkin maan pintaa. Saattaa muodostaa ilman kanssa syttyvän/räjähävän seoksen varsinkin tyhjissä puhdistamattomissa säiliöissä. Kuumentuminen aiheuttaa paineen nousun ja siitä johtuvan säiliön särkymisvaaran ja aineen äkillisen syttymis- ja räjähdysvaaran.

6. OHJEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖJEN VARALTA

6.1 Ohjeet henkilövahinkojen estämisestä

Käytettävä sopivia suojarusteita (kts. kohta 8). Eristettävä alue sytytyslähteistä. Asiattomia ei saa päästää vaara-alueelle.

6.2 Ohjeet ympäristövahinkojen estämisestä

Ei saa päästää maahan, viemäriin tai pinta- ja pohjavesiin. Tukitaan vuoto, mikäli se on vaaratta tehtävissä.

6.3 Puhdistusohjeet

Kerätään hiekka- tai maavalli valuneen nesteen ympärille. Tuote kootaan inerttiin imukykyiseen aineeseen esim. vermikuliittiin sopiviin suljettaviin astioihin.

6.4 Muita ohjeita

Yritä peittää vuodot sammutusvaahdolla. Vesisumua voidaan käyttää suojaamaan henkilöitä, jotka yrittävät sulkea vuodon, ja hajottamaan syttymättömästä tuotteesta vapautuvia höyryjä.

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

7.1 Käsitteleminen

Työpaikalla huolehdittava riittävästä ilmanvaihdosta. Yleisilmanvaihto riittänee, mikäli tuotetta käsitellään suljetussa laitteistossa. Paikallisilmanvaihto, mikäli on mahdollista, että höyryt voivat karata työpaikan ilmaan. Käytettävä räjähdyssuojattuja sähkölaitteita. Laboratorionäytteitä käsitellään vetokaapissa. Eristettävä sytytyslähteistä - Tupakointi kielletty. Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinöinti suorittamalla asianmukainen sitominen ja/tai maadoitus. Käsittele astioita varovasti. Avaa astiat hitaasti, jotta mahdollinen paine vapautuu kontrolloidusti. Varottava tuotteen joutumista iholle ja silmiin. Varottava höyryn tai sumun hengittämistä. Ei saa nauttia.

7.2 Varastointi

Suljettuna viileässä, hyvin ilmastoidussa tilassa erillään lämmöstä, kipinöistä, avotulesta ja muista sytytyslähteistä sekä voimakkaista hapettimista, vahvoista hapoista, vahvoista emäksistä, halogeeneista, sulasta rikistä.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖKOHTAISET SUOJAIMET

8.1 Altistuksen raja-arvot

8.1.1 HTP-arvot

108-88-3	Tolueneeni	50 ppm (8 h) 190 mg/m ³ (8 h) iho	100 ppm (15 min) 380 mg/m ³ (15 min)
67-64-1	Asetoni	500 ppm (8 h) 1200 mg/m ³ (8 h)	630 ppm (15 min) 1500 mg/m ³ (15 min)
123-86-4	n-Butyyliasetaatti	150 ppm (8 h) 720 mg/m ³ (8 h)	200 ppm (15 min) 960 mg/m ³ (15 min)

8.1.2 Muut raja-arvot

Tolueeni: Biologinen raja-arvo 1000 nmol/l, veren tolueenipitoisuus työpäivän jälkeisenä aamuna

8.2 Altistumisen ehkäiseminen

8.2.1 Työperäisen altistuksen torjunta

8.2.1.1 Hengityksensuojaus

Hyväksytyt hengityksensuojaimet (filtteri A), mikäli on mahdollista, että HTP-arvot voivat ylittyä. Paineilmahengityslaite suurissa höyrypitoisuuksissa.

8.2.1.2 Käsiensuojaus

PVA-suojakäsineet.

8.2.1.3 Silmiensuojaus

Suojalasit tai kasvojen suojaimet. Työskentelytilan läheisyydessä tulisi olla silmienhuuhtelulaite.

8.2.1.4 Ihonsuojaus

Tarvittaessa suojahaalarit, varrelliset suojajalkineet ja hattu. Työskentelytilan läheisyydessä tulisi olla turvasuihku. Työn jälkeen peseydytään huolellisesti. Likaantuneelle vaatekappaleelle suositellaan kemiallista pesua ennen uudelleen käyttöä. Likaantunut nahkavaatetus poistetaan käytöstä.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

9.1 Yleiset tiedot (olomuoto, väri, haju)

Väritön neste, jolla ominaishaju.

9.2 Terveysturvallisuuden ja ympäristön kannalta tärkeät tiedot

9.2.2 Kiehumispiste/kiehumisalue

~56-126 °C

9.2.3 Leimahduspiste

< 21 °C

9.2.5 Räjähdysominaisuudet

9.2.5.1 Alempi räjähdysraja

~1 % vol

9.2.5.2 Ylempi räjähdysraja

~8 % vol

9.2.7 Höyrynpaine

~8 kPa (20°C)

9.2.8 Suhteellinen tiheys

0,85 kg/dm³ (20°C)

9.2.9 Liukoisuus

9.2.9.1 Vesiliukoisuus

Sekoittuu osittain veteen.

9.2.10 Jakaantumiskerroin: n-oktanoli/vesi

Tolueeni: 2,7
Asetoni: -0,24
n-Butyyliasetatti: 1,82

9.2.12 Höyryntiheys

>1 (ilma=1)

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

10.1 Vältettävät olosuhteet

Vältettävä lämpöä, kipinöitä, avotulta ja muita sytytyslähteitä sekä hapettavia olosuhteita. Suojataan suoralta auringonvalolta.

10.2 Vältettävät materiaalit

Vältettävä voimakkaita hapettimia, vahvoja happoja, vahvoja emäksiä, halogeeneja, sulaa rikkiä.

11. TERVEYSVAIKUTUKSIIN LIITTYVÄT TIEDOT

11.4 Subakuutti, subkrooninen ja pitkäaikaismyrkyllisyys

Tolueeni saattaa aiheuttaa haitallisia vaikutuksia lisääntymiselle ja/tai sikiön kehitykselle. Alkoholin käyttö saattaa pahentaa vaikutuksia. Toistuvan tai pitkäaikaisen liika-altistumisen liuottimille on raportoitu aiheuttaneen pysyviä aivo- ja hermostovaurioita (solvent or painter's syndrome).

11.5 Kokemusperäinen tieto vaikutuksista ihmisiin

Ärsyttää ihoa ja silmiä. Saattaa imeytyä ihon läpi. Höyryt saattavat ärsyttää silmiä ja hengitysteitä ja aiheuttaa päänsärkyä, huimausta, huumausia, muita keskushermostovaikutuksia, tajuttomuuden, hengenvaaran. Pitkäaikainen tai toistuva ihokosketus saattaa kuivattaa ihoa ja aiheuttaa epämukavuutta ja ihotulehduksen. Tuotetta saattaa aspiroitua keuhkoihin nauttimisen tai oksentamisen aikana ja aiheuttaa keuhkokuumeen tai keuhkoödeeman. Vaikutusten ilmenemiseen saattaa kulua 48 tuntia. Maksa- ja munuaisvauriot sekä veri-, luuydin- ja keskushermostovaikutukset ovat mahdollisia.

12. TIEDOT KEMIKAALIN VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

12.1 Ekotoksisuus

12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille

Tuotteen haitallisuus kaloille ja vesikirpuille on kohtalainen (arvio).

12.2 Liikkuvuus

Tuote on helposti haihtuvaa.

12.3 Pysyvyys ja hajoavuus

12.3.1 Biologinen hajoavuus

Tuote on helposti biologisesti hajoava aerobisissa olosuhteissa (arvio).

12.4 Biokertyvyyspotentiaali

Tuotteen kertyvyys eliöihin on heikko (arvio).

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELY

Toimitetaan ongelmajätelaitokselle tai muuhun kunnan jätehuoltoviranomaisen osoittamaan paikkaan, mikäli hyödyntäminen ei ole mahdollista. Tyhjät tynnyrit toimitetaan kunnan jätehuoltoviranomaisen osoittamaan paikkaan. Tynnyreitä ei saa käyttää uudelleen ilman asianmukaista puhdistusta tai kunnostusta.

14. KULJETUSTIEDOT

14.1	YK-numero	1993
14.2	Pakkausryhmä	II
14.3	Maakuljetukset	
14.3.1	Kuljetusluokka	3
14.3.2	Vaaran tunnusnumero	33
14.3.2.1	ADR/RID-Varoituslipukkeet	3
14.3.3	Rahtikirjan mukainen nimitys	UN 1993 Palava neste, n.o.s. (tolueeni, aseton), 3, PG II
14.4	Merikuljetukset	
14.4.1	IMDG-luokka	3
14.4.2	Oikea tekninen nimi	Flammable liquid, n.o.s. (toluene, acetone) , Class 3, UN 1993, PG II (< 21 DegC c.c.)
14.4.2.4	Merta saastuttava aine	Ei
14.5	Ilmakuljetukset	
14.5.1	ICAO/IATA-luokka	3

15. KEMIKAALEJA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

15.1 Varoitusetiketin tietoja

15.1.1 Valmisteen varoitusmerkin kirjaintunnus ja varoitusmerkin nimi

F Helposti syttyvä
Xn Haitallinen

15.1.2 Varoitusetikettiin merkittävien aineosien nimet

Toluene

15.1.3 R-lausekkeet

R11 Helposti syttyvää.
R36/38 Ärsyttää silmiä ja ihoa.
R48/20 Terveydelle haitallista: pitkäaikainen altistus voi aiheuttaa vakavaa haittaa terveydelle hengitettynä.
R63 Voi olla vaarallista sikiölle.
R65 Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.
R67 Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

15.1.4 S-lausekkeet

S9 Säilytettävä paikassa, jossa on hyvä ilmanvaihto.
S16 Eristettävä sytytyslähteistä - Tupakointi kielletty.
S26 Roiskeet silmistä huuhdeltava välittömästi runsaalla vedellä (15 min ajan) ja mentävä lääkäriin.

S36/37 Käytettävä sopivaa suojavaatetusta ja suojakäsineitä.
S62 Jos kemikaalia on nielty, ei saa oksennuttaa: hakeuduttava välittömästi lääkärin hoitoon ja näytettävä tämä pakkaus tai etiketti.

Tolueenin luokitus perustuu direktiiviin 2004/73/EC.

16. MUUT TIEDOT

16.1 Luettelo kemikaalia koskevista R-lausekkeista

R10 Syttyvää.
R11 Helposti syttyvää.
R36 Ärsyttää silmiä.
R38 Ärsyttää ihoa.
R48/20 Terveydelle haitallista: pitkäaikainen altistus voi aiheuttaa vakavaa haittaa terveydelle hengitettynä.
R63 Voi olla vaarallista sikiölle.
R65 Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.
R66 Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.
R67 Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

16.6 Lisäykset, poistot ja muutokset

Kohdat 2-3, 12 ja 15-16 päivitetty.